

Sara Mesa es capbussa en l'apocalipsi urbà

Anagrama publica una versió revisada d'«Un incendio invisible», una novel·la del 2011

JORDI NOPCA
BARCELONA

Des que va quedar finalista del premi Herralde l'any 2012 amb *Cuatro por cuatro*, Sara Mesa s'ha convertit en una de les veus imprescindibles de la nova narrativa espanyola. *Cicatriz* (Anagrama, 2015), que descriu una pertorbadora relació virtual entre una dona i un home, va tenir una acollida crítica i de públic excepcionals, i va aparèixer en bona part de les llistes dels millors llibres de l'any. Encara amb el regust de l'èxit aclaparador de *Cicatriz*, Mesa va donar a conèixer *Mala letra* (2016), un recull de relats protagonitzats per nenes curioses i adolescents díscules, tietes censuradores, mares difícils i pares de goma, personatges “foscos i tèrbols” i esquitxats de rareses, tot i que, com diu l'autora “la seva és una estranyesa natural”. Gratant una mica, en qualsevol de nosaltres s'hi amaguen trets que ens singularitzen i ens fan dignes d'aparèixer en la literatura de Mesa.

Llavors narratives

Mentre treballa en una nova novel·la, esgarrapant hores després de la jornada laboral, l'escriptora ha revisat *Un incendio invisible*, amb la qual va guanyar el premi Màlaga el 2011. “El meu projecte narratiu és inconscient, però el fet de tornar a aquesta novel·la m'ha permès adonar-me que s'hi troben llavors narratives que apareixerien més endavant, com ara les trobades ambigües entre adults i nens, o les relacions amoroses inquietants –recorda–. També la decadència de la ciutat. Aquesta novel·la explica l'apo-

Sara Mesa (Madrid, 1976) publica *Un incendio invisible*. MANOLO GARCIA

calipsi imperceptible que es va apoderant de la ciutat de Vado. Hi ha una realitat que es va desfent, una combustió interna que s'apodera de tot”.

Mesa es va deixar inspirar per uns versos de Juan Eduardo Cirlot (“Una ciudad se derrite lentamente / como carcomida por un incendio invisible”) per enviar un metge geriàtric, el doctor Tejada, a una residència d'ancians que es troba en ple declivi, igual que la resta de ciutat. La gent fuig de Vado sense que se'n coneguin els motius. Se'n van cap a Cárdenas, un escenari inventat que representa “una ciutat mitjana espanyola” i que, des de llavors, s'ha infiltrat en la resta de novel·les de l'autora. “Un element que crec que aquest llibre comparteix amb la resta de novel·les i contes és el retrat de la desigualtat social –comenta l'escriptora–. Sovint pensem que per mostrar la desigualtat ens hem de referir a moments i conflictes concrets, però en canvi a mi em sembla que els drames soterrats fan més efecte. Els personatges que no se'n van de Vado és perquè no tenen recursos”.

Humor absurd

A més del doctor Tejada, a *Un incendio invisible* hi ha una recepcionista d'hotel, una infermera i una nena que viu amb un gos famèlic i brut. També hi ha un funcionari que té com a única ocupació contractar una professora d'aeròbic per a octogenaris. “L'humor absurd és un element recurrent en la meua narrativa –reconeix Sara Mesa–. De vegades està camuflat sota el drama general de l'acció, però hi és. I de moment no tinc pensat abandonar-lo”.

Pons Codina combat la modernitat amb ratafia

NÚRIA JUANICO
BARCELONA

Sergi Pons Codina va debutar el 2014 amb *Mars del Carib*, una novel·la autobiogràfica i episòdica. “Aleshores no em sentia escriptor, sinó algú que ha escrit un llibre”, admet Pons Codina. Ara l'autor torna a les llibreries amb una història que l'ha submergit totalment a la ficció i que s'allunya de la seva primera obra. “Vaig començar a escriure una segona part de *Mars del Carib* fins que vaig decidir esborrar-la i començar de nou. Allò ja ho havia explicat, volia fer alguna cosa diferent”, afirma.

El resultat d'aquell propòsit, *Dies de ratafia* (Edicions de 1984), manté la mirada paròdica que caracteritza la prosa de Pons Codina. El protagonista de la novel·la és el Morell, un jove barceloní que es de-

dica a l'elaboració casolana de ratafia i a comercialitzar-la clandestinament. El fet que aquesta beguda sigui vista com “una cosa tradicional, de vells” i que “hagi estat apartada als bars” va convèncer Pons Codina per convertir-la en un símbol de resistència. “És l'elixir propi de la catalanitat, i jo l'utilitzo per combatre la modernitat que ens està imbecilitzant a tots, ens envaeix, ens gentrificava i ens fa perdre la identitat”, diu l'autor. Darrere les peripècies del Morell i el seu deixeble, que es dediquen a robar plantes dels parcs públics i els balcons de la ciutat per utilitzar-los com a matèria primera del seu negoci, hi ha una crítica social contra el turisme massiu i l'impacte de les marques comercials a Barcelona.

La premsa escrita també rep algunes bufetades iròniques a través del protagonista, que entra a treballar en un diari sense tenir nocions

Sergi Pons Codina publica la seva segona novel·la, *Dies de ratafia*.

MARC ROVIRA

de periodisme. El Morell no dubtarà a inventar-se les notícies de manera despreocupada. “Als mitjans cada vegada hi tenen més pes les firmes. No es busca tant algú que informi com algú que creï opinió”, assenyala l'escriptor, que subratlla que no ha volgut fer una novel·la moralista. Amb Pere Calders, Jordi Cus-

sà i John Fante com a autors de referència, la prosa de Pons Codina es nodreix d'un llenguatge directe de carrer. El barri de Sant Andreu repeteix com a escenari de la novel·la per “motius emocionals”, però també perquè és, segons Pons Codina, “un dels barris que encara resisteix i és una mica un poble”.